

Miraç bahsinde zamanın farklı boyutlarında adı geçen bazı kavramlar var. Saniye, salise, rabia... aşire gibi. Acaba Efendimiz zamanın aşire boyutunda mı miraça yükselmiştir ve aşire zamanın farklı bir boyutunu mu teşkil ediyor?

"Şimdi iki şahıs farz ediyoruz. Biri, saati sayan ibreye binmiş gibi, o ibrenin harekâtına göre temâşâ ediyor. Diğeri, âşireleri sayan ibreye binmiş. Bu iki şahsın bir zaman-ı vahidde müşahede ettikleri eşya, saatimizle arzın medar-ı senevîsi nisbeti gibi, meşhudatça pek çok farkları vardır. İşte zaman, çünkü harekâtın bir rengi, bir levni, yahut bir şeridi hükmünde olduğundan, herekâтта cârî olan bir hüküm, zamanda dahi câridir."

"İşte, bir saatte meşhudatımız, bir saatin saati sayan ibresine binen zîşuur şahsın meşhudatı kadar olduğu ve hakikat-i ömrü de o kadar olduğu halde; âşire ibresine binen şahıs gibi, aynı zamanda, o muayyen saatte, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, burak-ı tevfik-i ilâhîye biner, berk gibi bütün daire-i mümkinatı kat edip, acaib-i mülk ve melekûtu görüp, daire-i vücub noktasına çıkıp, sohbe müşerref olup, rüyet-i cemâl-i ilâhîye mazhar olarak, fermanı alıp vazifesine dönebilir ve dönmüş ve öyledir."⁽¹⁾

Aşire, zamanın azlığına ve kısalığına işaret eden bir kavramdır. Müddetin çok anlık ve defî olduğuna bakıyor. Peygamber Efendimiz (asm)'in Miraç'a aniden çıkması ve aniden gelmesine kinaye olan bir tabirdir aşire.

Peygamber Efendimiz (asm) Miraç'taki bütün o işleri zamanın en küçük biriminin hızına binerek yapmıştır, demekte bir sakınca olmaz. Tam nuraniyet sırrı ile zaman ve mekan adeta yok olma kıvamına kadar gelip hassasiyet kazanıyor. Yani zaman mefhumu Peygamber Efendimiz (asm) için alabildiğine inceliş letafet kesbediyor, adeta bir anda bütün işleri görebilecek bir kıvama geliyor demektir. Ama ne kadar inceliş nuranileşse de zaman ve mekan mefhumunun içindedir. Zira zaman ve mekan mefhumunun içinden kimse kurtulamaz. Zaman ve mekandan münezzeş olan sadece Allah'tır.

(1) bk. [Sözler, Otuz Birinci Söz](#).